



Kuulemistilaisuus

Aika	Tiistai 11.8. klo 17.30
Paikka	Savonlinnan kaupungintalo
Osallistujat	Savonlinnan kaupunginhallitus Maakuntajohtaja Pentti Mäkinen Maakuntahallituksen puheenjohtaja Jarkko Wuorinen

Etelä-Savon maakuntaliiton vastaukset Savonlinnan kaupunginhallituksen 11.8.2020 järjestämään kuulemistilaisuutta varten etukäteen esitettyihin kysymyksiin.

Kysymykset koskevat luonnosta hallituksen esitykseksi sote-maakuntien perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi sisältää kaksi vaihtoehtoa uudistuksen toteuttamiseksi Etelä-Savossa.

Esitykseen sisältyvän

- vaihtoehdon 1 mukaan Etelä-Savon maakunta muodostuisi Mikkelin ja Pieksämäen seutukunnista Savonlinnan seutukunnan siirtyessä osaksi Pohjois-Savoa
- vaihtoehdon 2 mukaan Etelä-Savon maakunnan muodostaisivat Mikkelin, Pieksämäen ja Savonlinnan seutukunnat.

1. Millaisia vaikutuksia Etelä-Savon maakuntaliitto näkee Savonlinnalle tilanteessa, jossa maakunta vaihtuisi Pohjois-Savoon?

- Pohjois-Savon osana Savonlinnan edustajien osuus maakunnan päätöksenteossa olisi pienempi kuin Etelä-Savossa. Tämä tarkoittaisi kaupungin poliittisen painoarvon vähenemistä ja uudenlaista kilpailutilannetta maakunnan seutujen kesken.
- Saimaa ei olisi samalla tavoin pohjoissavolainen brändi kuin nykyisin Etelä-Savossa. Savonlinnan Euroopan kulttuuripääkaupungiksi 2026 –hankkeessa tehdyn tutkimuksen mukaan Saimaa ei ole osa pohjoissavolaisten identiteettiä. Pohjois-Savossa luotetaan Kuopio-brändiin.
- Savonlinnan lentokentän ja muiden Savonlinnan kannalta keskeisien liikenneväylien edunvalvonta ei olisi keskeinen osa maakunnan edunvalvontaa.

- Pohjois-Savon osana Xamkin Savonlinnan kampus joutuisi kilpailemaan EU-hankerahoituksessa Savonia- ammattikorkeakoulun sekä Itä-Suomen yliopiston (UEF) kanssa. Uudessa vuonna 2021 käyttöön otettavassa rahoitusmallissa ulkopuolisen TKI-rahoituksen lasku merkitsisi ministeriön rahoituksen laskua. Riskinä on se, että jo ennestään tappiollisesti toimineen Savonlinnan kampuksen koulutusohjelmia karsittaisiin.
- Etelä-Savon strategian metsäkärjen kannalta merkittävän Kuitulaboratorion siirtyminen Pohjois-Savon maakuntaan voisi heikentää laboratorion kehittämistä. Pohjois-Savossa kärjet kohdistuvat puunjalostuksessa puurakentamiseen, logistiikkaan ja robotiikkaan, eikä kuitulaboratorion osaaminen kokonaisuudessaan lukeudu Pohjois-Savon ÄES (älykkäästi erikoistuneen tutkimus- ja innovaatiotoiminnan strategia) painotuksiin, jolloin TKI-rahoituksen saanti saattaisi vaikeutua.
- Metsä-teeman osalta kilpailu rahoituksesta kovenisi, koska Pohjois-Savossa on muita isoja toimijoita, kapeammat teemat ja enemmän jakajia TKI-rahoitukselle kuin Etelä-Savossa. LUKEn metsän kasvullisen lisäyksen osaaminen ei ole Pohjois-Savon painopisteenä ÄES-kärjissä, jolloin myös tältä osin TKI-rahoituksen saanti saattaisi vaikeutua.
- Savonlinnan Kuitulaboratorion prosessiveden ja kiertotalouden TKI-teemassa haettavan aluekehitysrahoituksen kilpailu kovenee Pohjois-Savoon siirryttäessä. Elinkeinotoiminnan kehittämishankkeet vesi ja biotalous –teemassa altistuvat kovemmalle kilpailulle Pohjois-Savossa. Samoin kävisi mahdollisesti ruokateeman osalta.

2. Miten Etelä-Savon maakuntaliitto näkee Savonlinnan aseman Etelä-Savossa?

- Etelä-Savo ja sen kolme seutua muodostavat toiminnallisesti ja taloudellisesti sekä alueen suunnittelun kannalta tarkoituksenmukaisen kokonaisuuden.
- Etelä-Savon strategiset vahvuudet ja erottautumistekijät liittyvät alueen luontaisiin vahvuuksiin eli metsään, ruokaan ja veteen.
- Alueen keskeisimmät vientitoimialat ovat puutuoteteollisuus ja teknologiateollisuus, jotka kytkeytyvät vahvasti metsä-klusteriin. Joka kymmenes alueen työllisistä työskentelee metsäsektorilla. Lisäksi alueen kannalta tärkeä toimiala on ruoka- ja elintarviketeollisuus. Palvelualoista matkailulla ja vapaa-ajan asutuksella on keskeinen merkitys.
- Saimaa ja muut vesistöt ovat tehneet alueesta kesämatkailun ja vapaa-ajan asumisen kärkimaakunnan. Alueella on kolme kansallispuistoa.
- Savonlinna ja sen vahvuudet ovat kiinteä osa koko Etelä-Savon maakuntaa ja sen vahvuuksia.

3. Miten arvioitte Savonlinnan EU-rahoituksen mahdollisuuksia osana Etelä-Savoa?

- Etelä-Savon maakuntastrategian ja -ohjelman tavoitteet ovat hyvin linjassa Savonlinnan strategisten kärkien kanssa. Savonlinnan seutu on hyötynyt EU-rahoituksesta väestömäärään suhteutettuna eniten Etelä-Savon seuduista.
- Maaseudun kehittäminen – Leader-aluejaossa tällä hetkellä Savonlinnan seudulla toimii Piällysmies. Uudelle ohjelmakaudelle väestöpohjaa on laajennettava ja tällä hetkellä maakunnassa suunnitellaan mahdollista ryhmien yhdistymistä. Se mennee uuteen harkintaan, jos maakuntajako muuttuu.

4. Minkälaiset ovat Savonlinnan mahdollisuudet hyödyntää Kaakkois-Suomi - Leningrad-Oblast - Pietari ENI-ohjelman rahoitusta osana Etelä-Savoa?

- Nykyisellä ohjelmakaudella Savonlinnan alueen toimijat (mm. koulut, TKI-organisaatiot, kaupunki) ovat olleet Kaakkois-Suomi - Leningrad-Oblast - Pietari 2014-2020 ENI-ohjelman aktiivisia hyödyntäjiä rahoituksen hakemisessa.
- Uuden ohjelmakauden valmistelun osalta Etelä-Savon maakunta tulee pysymään ohjelma-alueena. Nykyisen ohjelman liitännäisalueen Pohjois-Savon osalta tilanne on auki. Nykyisen ohjelmakauden mukainen Etelä-Savon maakuntaliiton edustus ohjelman hallintoelimissä tulee näillä näkymin jatkumaan.
- Osana Etelä-Savoa Savonlinnan seudun toimijoilla on edelleen hyvät edellytykset toimia aktiivisina rahoituksen hakijoina, rahoituksen saajina ja hankkeiden toteuttajina. Uuden ohjelmakauden valmistelussa korostuu edelleen Savonlinnan seudun toimijoille tärkeät teemat, kuten elinkeinotoiminnan, matkailun, kulttuurin, osaamisen, kansalaistoiminnan ja ympäristön sekä ilmastonmuutoksen kehittämisen teemat.

5. Saadaanko Savonlinnan strategiset kärjet Etelä-Savon kärkihankkeiden joukkoon?

a. Teknologiaapuisto, jossa on mm. Aalto-yliopiston mikroselluloosalaboratorio ja professuuri, XAMK:n kuitulaboratorio, jätevesikäsittelylaboratorio ja LUKE:n solukkoviljelylaboratorio sekä XAMK:n elektroniikan testilaboratorio ja valmisteilla puunkäsittelyn testilaboratorio.

- Savonlinnan kaupungin strateginen kärki on linjassa Etelä-Savon maakuntastrategian 2030 (Metsä, Ruoka, Vesi) sekä Etelä-Savon älykkäästi erikoistuneen tutkimus- ja innovaatiotoiminnan strategian (ÄES) tavoitteiden kanssa.
- Maakuntaliitto on lukuisilla rahoituspäätöksillä (henkilöstöhankkeet, investointihankkeet) määrätietoisesti tukenut Savonlinnan Teknologiaapuiston syntyä ja kasvua monipuolisen erityisosaamisen kehittämisalustaksi. Tämän lisäksi maakuntaliitto on edunvalvontatoimillaan vaikuttanut mm. Luken strategisen toimipisteen sijoittumiseen Savonlinnaan ja Punkaharjun tutkimusaseman toiminnan jatkumiseen.

b. Parikkalan raja-aseman kansainvälistäminen?

- Kaakkois-Suomi – Venäjä -raja-alueyhteistyön osalta on Etelä-Savossa panostettu vahvasti Parikkalan raja-aseman kansainvälistämiseen ja alueen infrastruktuuri-investointeihin. Valtatie 14 liittyy välittömästi Parikkalan raja-aseman kehittämiseen ja on osa siihen liittyvää maakunnan edunvalvontaa.
- Jatkossakin Parikkala on strateginen kehittämisen kärkihanke-kokonaisuus Etelä-Savossa, jossa mahdollisia kehittämishankkeita infrastruktuurin lisäksi tehtäisiin myös laajasti huomioiden maakunnan kansainvälisen elinkeinotoiminnan, matkailun, kulttuurin, osaamisen ja infrastruktuurin kehittämisen näkökulmien mahdollisuudet ja hyödynnettäisiin Etelä-Savon mahdollisuuksia.

c. Saimaan ja Savonlinnan matkailumarkkinointi?

- Etelä-Savon ja Etelä-Karjalan maakunnat ovat tehneet jo vuosia yhteistyötä Saimaa-brändin vahvistamiseksi etenkin kansainvälisessä matkailumarkkinoinnissa ja Etelä-Savossa on kohdennettu matkailun kehittämiseen runsaasti rakennerahastovaroja.
- Saimaa-yhteistyö on linjattu molempien maakuntien matkailustrategioissa keskeiseksi painopisteeksi, asiasta on solmittu Saimaa-sopimus ja Lake Saimaa ry

on perustettu. Lake Saimaa – Purest Finland –brändi on kehitetty yhteisen näkyvyyden parantamiseksi.

- Saimaa-yhteistyössä Savonlinna on matkailu- ja kulttuurikaupunkina keskeinen toimija, sopimusosapuoli ja yhteistyökumppani. Savonlinnan rooli korostuu Saimaa-ilmiössä ja kulttuuripääkaupunkivalmistelussa, jossa Savonlinna on Järvi-Suomen yhteinen hakijakaupunki kulttuuripääkaupungiksi vuodelle 2026.

d. VT-14 saaminen valtakunnan liikennejärjestelmäsuunnitelmaan ja -investointihankkeisiin?

- Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman parlamentaarinen valmistelu on parhaillaan käynnissä. Etelä-Savon maakuntaliiton tavoitteena on saada maakunnan keskeiset hankkeet, mukaan lukien VT 14 -kehittäminen, mukaan suunnitelmaan.

e. Savonlinnan lentokenttä ja säännöllisen reittiliikenteen sekä charter-lentoliikenteen tukeminen?

- Savonlinnan lentoliikenteen turvaaminen sekä VT 14 kehittäminen ja suunnitelmavalmiuden parantaminen kehittämissuunnitelman (2020) mukaisesti on mukana Etelä-Savon maakuntaliiton maakunnan saavutettavuutta edistävässä hankkeissa.
- Tänä vuonna on saman aikaisesti vireillä maakuntastrategian päivitys, maakuntakaavan päivitystarpeen arviointi, valtakunnallisen ja maakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman laatiminen. Nämä teemat ovat olleet esillä myös ELY-keskuksen ja maakuntaliiton yhteisellä kuntakierroksella, jonka keskeisenä tavoitteena on ollut kuntien suunnittelu- ja kehittämistarpeiden kartoitus sekä kunta- ja maakuntatason strategisen suunnittelun ja kehittämisen kärkeen yhteen sovittaminen.

f. Mekaaninen metsäteollisuus?

- Savonlinnan kaupungin strateginen kärki f on linjassa Etelä-Savon maakuntastrategian 2030 (Metsä, Ruoka, Vesi) sekä Etelä-Savon älykkäästi erikoistuneen tutkimus- ja innovaatiotoiminnan strategian (ÄES) tavoitteiden kanssa.
- Maakuntaliitto on lukuisilla rahoituspäätöksillä (henkilöstöhankkeet, investointihankkeet) määrätietoisesti tukenut Savonlinnan Teknologiaapuiston syntyä ja kasvua monipuolisen erityisosaamisen kehittämisalustaksi. Tämän lisäksi maakuntaliitto on edunvalvontatoimillaan vaikuttanut mm. Luken strategisen toimipisteen sijoittumiseen Savonlinnaan ja Punkaharjun tutkimusaseman toiminnan jatkumiseen.

g. Kansallinen kaupunkipuisto?

- Maakuntaliitto on antanut puoltavan lausunnon Savonlinnaan suunnitellusta kaupunkipuistosta ja tukenut kaupunkia yleiskaavan jatkovalmistelussa.

h. Kaupunkikeskustan tukeminen

- Maakuntaliitto on tukenut Savonlinnan kaupunkia mm. Kerimäen keskustan ja kaupungin keskustan modernin arkkitehtuurin kohteiden inventoinnissa ja arvottamisessa.

6. Xamk Savonlinnan kampuksen asema Etelä-Savon yliopisto- ja korkeakouluverkostossa?

- Xamkin Savonlinnan kampus on keskeinen osa Etelä-Savon yliopisto- ja korkeakouluverkostoa. Xamkin Savonlinnan kampuksella koulutetaan sosiaali-,

terveys- ja liikunta-alan, tekniikan ja turvallisuusalan ammattilaisia. Kampuksella on opiskelijoita noin 720.

- XAMK:n vahvuusaloja Savonlinnassa ovat mm. Biotalous ja puurakentaminen. Xamk on suomen tutkimusintensiivisin ammattikorkeakoulu ja opiskelijoiden määrään suhteutettuna Savonlinna on Xamkin vahvin TKI-kampus. Erityisesti Kuitulaboratoriolla on merkittävä rooli Etelä-Savon maakuntastrategian metsäkärjen näkökulmasta.
- Kuitulaboratorion ympärille on syntynyt kansallisesti merkittävä biotalouden innovaatioita tuottava ekosysteemi, jossa on omassa roolissaan mukana vahvoja yrityksiä, erillistutkimuslaitoksia (VTT, Luke), koulutusta ja TKI-toimintaa. Kokonaisuutta vahvistaa Aalto-yliopiston vasta nimeämä työelämäprofessori. Kuitulaboratorion ja Elektroniikan 3K-tehtaan tutkimus- ja testauspalveluita myydään suoraan eri yrityksille 0,8 M€:n edestä per vuosi.
- Syksyllä 2020 käynnistyvät Xamkin Savonlinnan kampuksen uudet koulutusalat (liikunnanohjaaja, kouluhyvinvointiin suuntautunut sosionomi- ja turvallisuusalan tradenomi) monipuolistivat Etelä-Savon korkeakoulutuksen koulutustarjontaa ja vetivät hakijoita hyvin ensimmäisessä haussa. Alat ovat vetovoimaisia, valtakunnallisesti harvinaisia ja niille on kysyntää työmarkkinoilla. Ne mahdollistavat uusia yhteistyökuvioita olemassa olevien koulutus- ja tutkimuslaitosten kesken.
- Keskeinen riski Savonlinnan siirtymisessä osaksi Pohjois-Savoa olisi se, ettei Pohjois-Savolla ja Xamkillä ole kokemusta keskinäisestä yhteistoiminnasta, kun taas Etelä-Savon maakuntaliiton ja Xamkin välille on syntynyt vuosien kuluessa hyvin toimiva suhde. Xamkiin luotetaan toimijana, ja sen toiminnan painopisteet, tuloksellisuus ja sisällöt tunnetaan. Pohjois-Savossa Xamk joutuisi kilpailemaan EU-rahasta erityisesti UEF:in kanssa sekä Savonia ammattikorkeakoulun kanssa.
- Ammattikorkeakoulujen rahoitusmallin muuttumista vuodesta 2021 alkaen voi sisältää riskin. Muutoksen jälkeen TKI-toiminnan osuus ministeriön myöntämän rahoituksen perusteissa kasvaa merkittävästi. Jos Pohjois-Savoon liittymisen myötä siis Xamkin ulkopuolinen rahoitus (erityisesti EU-rahoitus) laskisi, on vaarana, että Savonlinnan kampuksen tappiot syvenisivät. Xamkin Savonlinnan kampuksen toiminta on nyt vuositasolla tarkastellen tappiollista noin puoli miljoonaa euroa vuodessa. Näinkin hyvään tulokseen on päästy sillä, että Savonlinnan kampukseen kohdistuvat ulkopuolisen TKI-rahoituksen määrä on suhteellisen korkea, mikä oleellisesti lisää ministeriöltä saatavaa rahoitusta.
- Muiden Xamkin omistajien kiinnostus rahoittaa omien kampuksiensa tuotosta Savonlinnan kampusta oman kampuksensa sijaan on ymmärrettävästi erittäin vähäinen. Näin ollen Xamk voisi nopeasti joutua lakkauttamaan Savonlinnasta heikoimmin kannattavia koulutusohjelmiaan, joihin kuuluu kaikki kampuksella nyt järjestettävä insinöörikoulutus ja osa sosiaali- ja terveysalan koulutusta mukaan lukien sairaanhoitajakoulutus.
- Asiaa tarkasteltaessa on huomattava myös se, että kompensationsa Savonlinnassa alkavat koulutukset saavat kompensatorahoitusta vain neljälle ensimmäiselle vuodelle. Sen jälkeen niidenkin jatkuminen perustuu toiminnan kannattavuuteen rahoitusmallilla ansaiten.

7. SamiEdu itsenäisenä osana Etelä-Savon ammattikouluverkostoa?

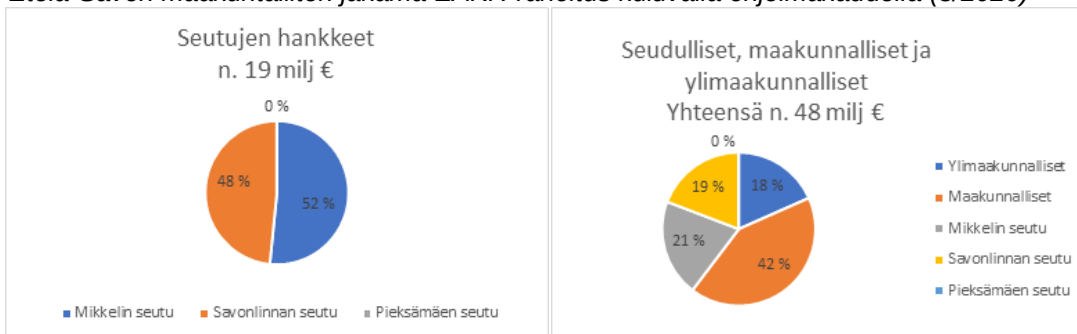
- SamiEdu on suurin Savonlinnan seutukunnan koulutuksen järjestäjä. Tutkinto-opiskelijoiden määrä on noin 1600. Suurin osa opiskelijoista tulee tätä nykyä ns. jatkuvan haun kautta ja vain n. viidennes opiskelijoista suoraan peruskoulutusta yhteishänen kautta (valtakunnallinen ilmiö).

- Itä-Savon koulutuskuntayhtymä/SamiEdu vastaa erityisesti Savonlinnan alueen toisen asteen ammatillisen työvoiman tarpeeseen, mistä kertoo erityisesti se, että jopa noin 80 % SamiEdun opiskelijoista jää valmistuttuaan paikkakunnalle.
- Toisen asteen koulutuksen järjestäjänä, OKM:n järjestämislupa on keskeinen lähtökohta SamiEdun toiminnalle. SamiEdun rooli osana Etelä-Savon toisen asteen ammattikouluverkostoa on vastata erityisesti oman alueensa työvoima- ja osaamistarpeisiin sekä järjestää tämän alueen osaamistarpeen mukaisesti tutkintoja ja koulutusta.
- OKM:n koulutuksen järjestämisluvassa on SamiEdun velvollisuus järjestää koulutusta ensisijaisesti Enonkosken, Kiteen, Parikkalan, Rantasalmen, Savonlinnan ja Sulkavan tarpeisiin. Järjestämislupaa myönnettäessä 1.1.2018 alkaen perustana on ollut nykyiset maakunnat (Mikä on OKM:n näkemys mahdollisesta maakunnan muutoksesta?)
- SamiEdu on ollut aktiivisesti kehittämässä ja syventämässä Etelä-Savon koulutustoimijoiden yhteistyötä, joka kattaa niin toisen asteen kuin korkeakoulutoimijat. SamiEdu tekee monipuolista yhteistyötä erityisesti Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulun kanssa (mm. korkea-asteen jatko-opinnot, hankeyhteistyö).
- SamiEdu on myös merkittävä hankekehittäjä -ja toteuttaja ja tehnyt pitkäjänteistä yhteistyötä Etelä-Savon ELY-keskuksen ja te-palvelujen kanssa erityisesti työvoimakoulutusten järjestämisessä (Maakuntatarkastelussa on keskeistä huomioida myös se, mitä muutos merkitsisi tässä yhteistyössä).

8. Miten maakuntaliiton jakama rahoitus jakautuu Etelä-Savon maakunnan sisällä eri kaupunkien välillä?

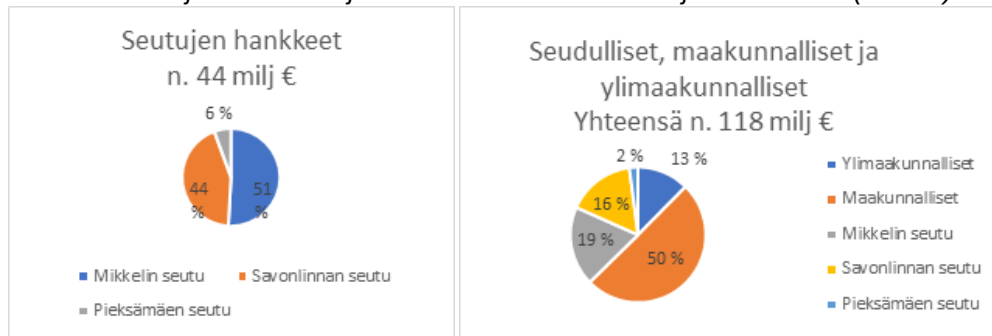
- Savonlinnan seudulle suuntautuvan hankerahoituksen osuus EAKR-hankkeissa kuluvalle ohjelmakaudella on maakuntaliiton kautta kanavoiden rahoituksen osalta n. 9,3 miljoonaa euroa (tilanne 8/2020), mikä tarkoittaa 48 % seutujen hankkeista. Tämän lisäksi maakuntaliiton kautta rahoitusta on myönnetty n. 20 miljoonaa euroa maakunnallisiin hankkeisiin hyödyttäen näin kaikkia seutuja.

Etelä-Savon maakuntaliiton jakama EAKR-rahoitus kuluvalle ohjelmakaudella (8/2020)



- Savonlinnan seudulle suuntautuvan hankerahoituksen osuus EAKR- ja ESR-hankkeissa kuluvalle ohjelmakaudella on kaikkiaan n.19,3 miljoonaa euroa, mikä tarkoittaa 44 % seutujen hankkeista. Tämän lisäksi maakuntaliiton kautta rahoitusta on myönnetty n. 59 miljoonaa euroa maakunnallisiin hankkeisiin hyödyttäen näin kaikkia seutuja.

Etelä-Savossa jaettu EAKR- ja ESR-rahoitus kuluvalle ohjelmakaudella (8/2020)



9. Miten Etelä-Savo on valmis panostamaan Savonlinnan matkailun kehittämiseen osana Saimaan matkailumarkkinointia?

- ks. 5 c

10. Miten Etelä-Savo näkee Pietarin yhteistyön strategisena osana Etelä-Savon strategista painopistettä?

- Venäjä/Pietari -yhteistyö on jatkossakin osa kansainvälistä Etelä-Savon strategista yhteistyötä matkailun, kulttuurin ja elinkeinotoiminnan edistämässä ja yhteistyössä, koulutus- ja TKI-toiminnassa, jossa on jo pitkät perinteet yhteistyön tekemisessä pietarilaisten toimijoiden kanssa mukaan lukien järjestöt ja oppilaitokset.

11. Savonlinnan keskussairaalan turvaaminen ympärivuorokautisena päivystyssairaalana Etelä-Savon edunvalvonnassa?

- Etelä-Savon maakuntaliitto on kannanotoissaan tukenut Etelä-Savoon kahden sairaalan mallia, jossa keskeisenä osan on ollut päivystyksen säilyminen Savonlinnassa. Maakunnan kahden keskussairaalan keskinäisen työnjaon toteuttamiseen maakuntaliitto ei ole lausunnoissaan ottanut kantaa.